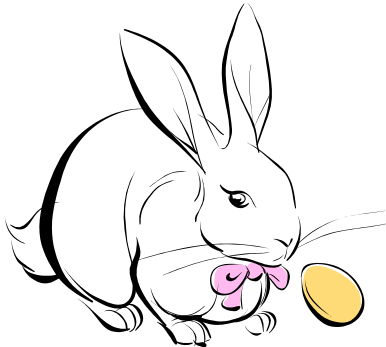

Sjakkblind?

Fra tid til annen stopper hjernen min å fungere noen små øyeblikk. I noen sekunder klarer man ikke gjennomføre de enkleste ting. For ikke lenge siden stod jeg på kjøkkenet og klødde meg i hodet. Jeg hadde nemlig stoppet meg selv i en prosess der jeg hadde stått og tatt ut tallerkener og glass fra kjøkkenskapet og puttet det i oppvaskmaskina. Den mer normale er selvfølgelig den motsatte rekkefølgen. En annen gang stod jeg utenfor en bensinstasjon med ketsjupflaska i hånda. Jeg hadde visst forvekslet den med pølsa jeg nettopp hadde kjøpt. Slike hendelser kan være komiske og skremmende i det virkelige liv, men når det forekommer på sjakkbrettet... Vel, da er det katastrofe! Det å gå til bensinstasjonen for å bytte en pølse for ketsjup kan vanskelig overføres til en handling innenfor sjakkbrettets fire vegger. Jeg tror ikke det var slike ting Kasparov tenkte på da han skrev *How life imitates chess*.

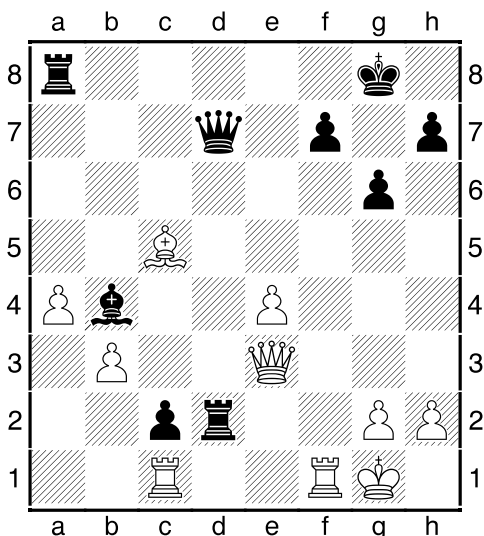
I påsken blåste det en vind som gjorde en rekke sjakkspillere blinde. Jeg var ett av ofrene. Min påsketurnering var en stor hendelse for meg, men sammelignet med to kommende eksemplene var det kun en liten filleturnering. La oss se på noen av de aller største eggene som noensinne er lagt.

Vi starter i kvartfinalen i VM i 1977. Vlastimil Hort hadde jobbet beinhardt for en sjanse til å nå VM-tittelen i årevis og nå satt han altså ovenfor legendariske Boris Spasskij. Veien til VM-tittelen var ikke lang, for det stod likt når det gjenstod to partier av matchen. Spenningen var til å ta og føle på, men en ting var sikkert: Hort hadde et knusende overtak.

Boris Spasskij - Vlastimil Hort

Kandidatmatch Reykjavik 1977

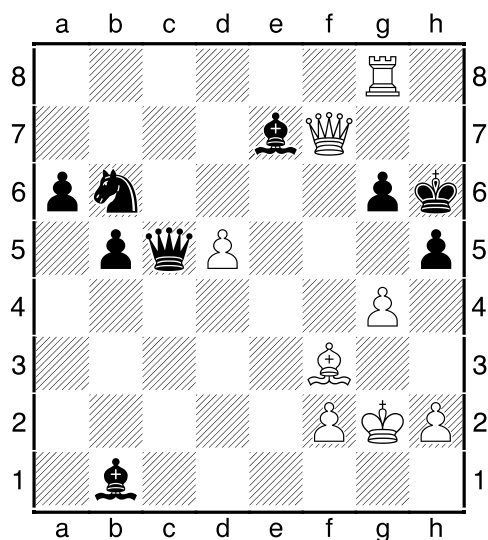

Hort satt og grublet. Jeg tipper han tenkte omtrent dette ”*Skal jeg spille 35...Dg4 med vinnende angrep eller er det best å legge inn slaget på c5*”. Det Hort imidlertid hadde glemt var at klokken tikket og plutselig hadde han tapt på tid – og med det knuste drømmen om å nå en VM-finale. I følge *The Complete Chess Addict* av Mike Fox og Richard James omtalte Hort dette som den mørkeste dagen i hans liv. **1-0**

I samme bok fant jeg nok et morsomt eksempel. Tragikomiker denne gang var Samuel Reshevsky. Jeg har humret av denne amerikaneren mange ganger, for selv om han var en av verdens aller beste spillere hadde han en tendens til å finne på de merkeligste ting ved sjakkbrettet. Han pleide for eksempel å gå i en pattfelle hvert ellefte år. Denne gangen skulle det definitivt ikke pattes. Nei, her skulle det mattes! Byttet var den russiske stormesteren Savon.

Samuel Herman Reshevsky - Vladimir Savon

Petropolis Intersoneturnering, 1973

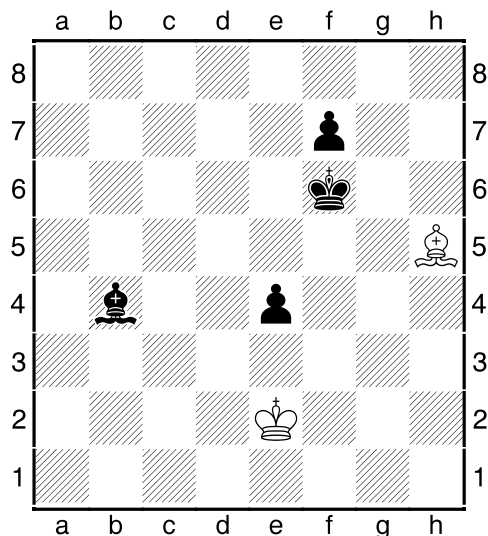

Reshevsky var utålmodig og klabbet til med **40.Dxg6+ matt!** Eh...forresten det er ikke heeeelt matt. Svart har løperen godt gjemt på b1 spilte derfor **40...Lxg6!** Det må jeg si var fryktelig nære en sjakk matt, men svart fikk likevel hele poenget: **0-1** Ser du forresten hvordan hvit kunne forsert matt i tre trekk fra diagramstillingen?

Okay, det er på tide å ta turen til årets påskeferie. Jeg hadde valgt å ta turen til Nord-Spania for å spille den åpne turneringen Open San Sebastian. Blant deltakerne var det mest blest om Victor Korchnoi, som til tross for sine 80 år henger forbausende godt med i toppsjakken. Undertegnede og seks andre norske spillere hadde imidlertid forhåpninger om å få banket inn et par knalltrekk. For min del startet det ganske lovende, og i nest siste runde ville jeg med seier komme meg helt opp på delt andreplass, kun et halvpoeng bak mannen i tet. Først måtte jeg riktignok beseire den spanske IM'en Huerga Leache.

Mikel Huerga Leache - Torbjorn Ringdal Hansen

34 Open San Sebastian 2011

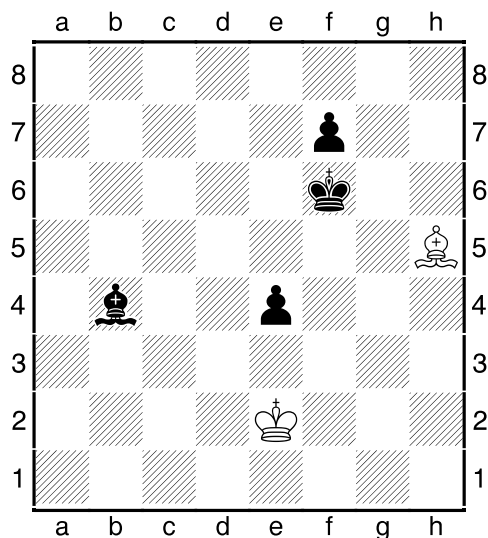
Det har vært et intenst parti hvor jeg har fått gleden av å ofre både bønder og kvalitet. Min aggressive stil har blitt belønnet med et ulikefarget sluttspill med to bønder mer. Men nå slo den forbaska sjakkblindheten til. Motstanderen min hadde akkurat spilt 58.Lh5 og det gikk et kaldt gufs nedover ryggen min. *Er det mulig*, tenkte jeg. *Han bare spiller 59.Lxf7 for deretter å knaske i seg den siste bonden med Ke2-e3-e4*. Mitt siste sjanse var kun et dårlig pokeransikt og håpe at han ikke tok på f7. Jeg spilte derfor hurtig **58...Ke6??** men etter **59.Lxf7+ Kxf7 60.Ke3 Lc5+ 61.Kxe4** var det dessverre ikke mer brikker igjen. 1/2-1/2

Etter partiet var jeg forbannet over å ha satt kongen på det utrolig klønete feltet f6 der den sperret for f-bonden. Da jeg gikk tilbake til hotellet helte reisekompis IM Frode Elsness salt i såret ved å si "Ja, og så kunne du bare spilt 58...Lc5 og han får ikke tak i den siste bonden din". Jeg ble helt satt ut. Jeg orket ikke noen forberedelser til neste parti og det ble kun spilt i underkant av 20 trekk av mitt siste parti før det ble remis.

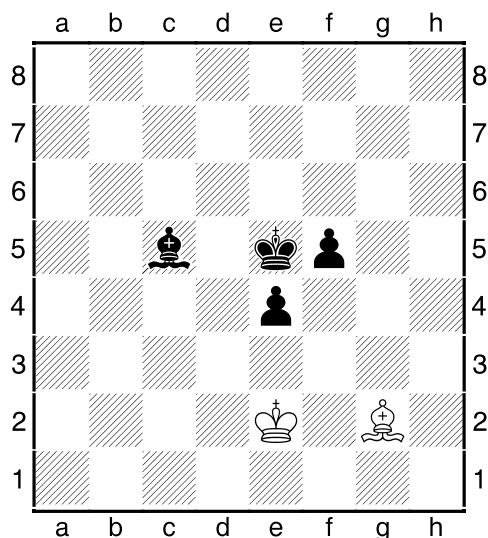
Sluttspillet ovenfor er imidlertid ikke helt elementært selv om svart spiller 58...Lc5. Jeg skrur klokka tilbake og bytter ketsjupflaska mot pølsa og spiller det riktige.

Mikel Huerga Leache - Torbjørn Ringdal Hansen

Det som burde ha skjedd i San Sebastian, 2011

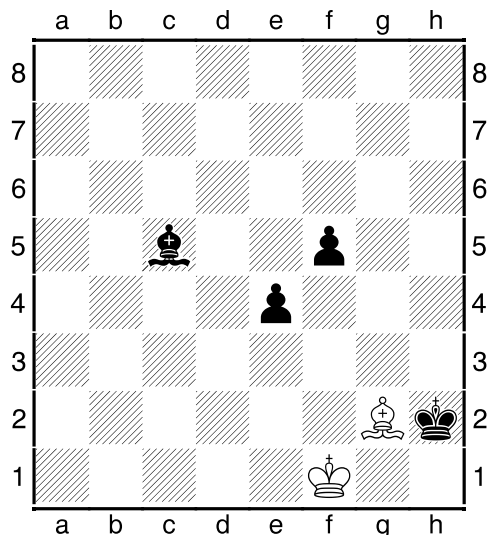

58...Lc5! Klapp på skulderen! Jeg stopper hvits ideer med Ke3 og Kxe4. **59.Lg4** Løperen har ikke lenger noen funksjon på h5. **Ke5 60.Lh3 f5 61.Lg2**

Hvits eneste sjanse til å redde partiet ligger i at svart spiller 61...f4?? og vi har en teoretisk remisstilling ettersom den hvite løperen simpelthen kan pendle mellom g2 og h1 resten av partiet. Hemmeligheten til å holde slike stillinger er at løperen er nødt til å true bonden på d5 slik at den svarte kongen ikke kan får fritt spillerom. I tillegg må den dekke feltet f3 – slik at den hele tiden står klar til å ofre seg for to bønder. Dersom svart noen gang skulle finne på å spille e4-e3 vil hvit få til en skuddsikker blokada.

Dessverre for hvit kan svart i diagramstillingen spille **61...Kf4!** som vinner partiet. Under partiet var jeg klar over at følgende metode vant, men jeg vare simpelthen ikke i stand til å få spilt f7-f5. Det viser seg at løperen har en for kort diagonal og svart vinner derfor med **62.Lh3 Kg5 63.Lg2 Kh4 64.Lh1 Kg3 65.Kf1 Kh2 66.Lg2**

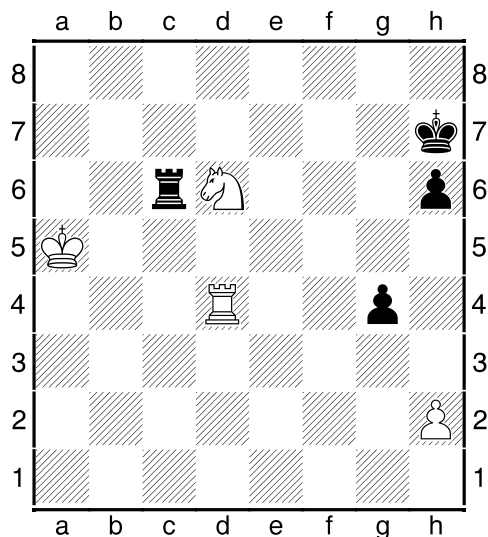

66...La7 Trekkvang! Svart vinner hvits løper.

Partiet ble sendt live og det var tydeligvis mange som innså at de kunne gjort det bedre enn meg. Johs Kjekken, ildsjelen som har hatt en enorm betydning for mange sjakkspillere i Oslo, spurte hvorfor jeg ikke spilte 58...Lc5. I tillegg sa en elev jeg har sa at det var et trekk en på 1000 i rating enkelt ville funnet. Jeg tviler ikke.

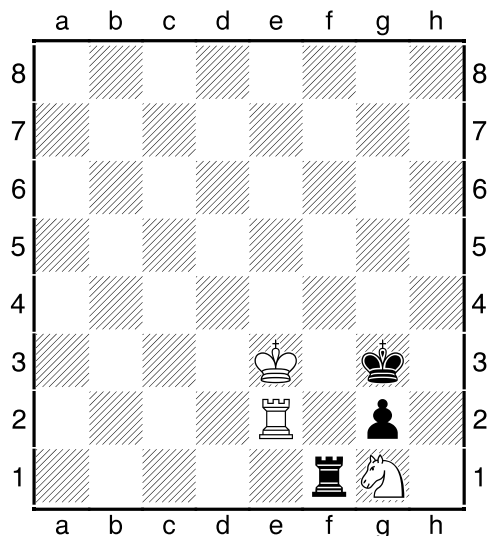
Men denne dagen var det ikke bare jeg som rammet av sjakkblindhet. Ratingfavoritten, GM Kevin Spraggett, lå tynt an mot en lagt lavere ratede spiller i følgende parti.

Roman Krulich - Kevin Spraggett
Open San Sebastian, 2011

Spraggett ligger tynt an med offiserer under. Av en eller annen merkelig grunn er det likevel svart som presser i fortsettelsen. Hvits hest hopper forvirra og vrinskende rundt på brettet, uten å foreta seg noe som helst nyttig og til slutt går den tapt. **51...h5 52.Td2 Kg6 53.Kb4 Tc1 54.Sc4 Kg5 55.Kc5 h4 56.Kd4 g3 57.hxg3 hxg3 58.Se3 Kf4 59.Sg2+ Kf3 60.Sh4+ Kg4**

61.Sg2 Tc8 62.Kd3 Te8 63.Te2 Tf8 64.Ke4 Tf7 65.Se1 Tf1 66.Ke3 Kh3 67.Sg2 Kg4
 68.Se1 Th1 69.Sg2 Th5 70.Se1 Ta5 71.Sg2 Ta3+ 72.Kd2 Ta4 73.Ke3 Ta8 74.Se1 Kh3
 75.Sf3 g2 76.Sg5+ Kg3 77.Se4+ Kh2 78.Sd2 Tf8 79.Sf3+ Kg3 80.Sg1 Tf1

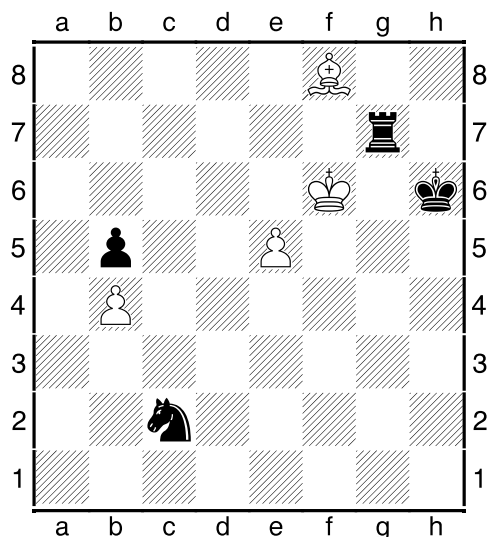

Hvit har for lengst innsett at vinsten er utenfor rekkevidde. Nå gjelder det å redde remisen. **81.Ke4??** Hvit var nødt til å spille 51.Txg2 for å få et ganske dødt remissluttspill med springer mot tårn. Isteden gikk det helt galt. **81...Txg1 82.Te3+ Kh2** Hvit gav opp ettersom svarts g-bonde ikke lar seg stoppe. Det må ha vært en svart dag for Roman Krulich. **0-1**

Dagen etter nådde vinden Fagernes. To av Norges aller største talenter, Frode Urkedal og Aryan Tari, satt i duell. Med en flott kombinasjon har Urkedal ballen så og si i mål, men igjen skjer det mystiske.

Frode Urkedal, - Aryan Tari

Det åpne NM Fagernes, 2011

Hvit kan simpelthen snappe med seg tårnet med 63.Lxg7+ og etter 63...Kh7 64.Lf8! som dekker b-bonden og e-bonden spaserer deretter i mål. Isteden valgte Urkedal å bytte om på trekkrekkefølgen med **63.e6??** og fikk seg en real kalddusj etter **63...Sxb4!** Den stakkars

BLI EN VINNER MED TORBJØRN R. HANSEN – APRIL 2011

løperen makter ikke å slå springeren på b4 samtidig som den opprettholder bindingen av tårnet. En forfjamset Urkedal spilte **64. Lxg7+** og remisen var et faktum. Den svarte springeren ofrer seg på hvits siste bonde i varianten 64...Kh7 65.e7 Sd5. Huff og huff. $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

Er det noen som vet om noe medisin mot sjakkblindhet? Det gjør så fryktelig vondt når det inntreffer.